

Sygelejevise

Der skelnes mellem

- a. vielse på sygelejet, hvor der foreligger prøvelsesattest**
- b. nødvielse, d.v.s. vielse ved sygelejet, hvor der ikke er tid til at indhente prøvelsesattest.**

Vedr. vielse a:

Hvis det er muligt og forsvarligt, bør en sygelejevise gennemføres som a, vielse på sygelejet med prøvelsesattest. Det giver parret den største grad af tryghed, idet efterfølgende prøvelse ved nødvielse kan opleves som en vis venten og usikkerhed i den belastning, som et alvorligt sygeleje er.

Prøvelsesattest udstedes af den borgerlige myndighed, d.v.s. borgmesteren eller dennes bemyndigede i en kommune, hvor en af parterne har bopæl. Udstedelse forudsætter, at parterne har udfyldt en ægteskabserklæring og indleveret de nødvendige personlige dokumenter (omtalt i blanketten til ægteskabserklæring) og at den borgerlige myndighed har prøvet, at der ikke er lovmæssige hindringer for ægteskabet.

Prøvelsesattest kan udstedes i løbet af få timer, hvis situationen kræver det. Præsten bør - hvis situationen tillader det - hjælpe brudeparret med at udfylde erklæringen og evt. tage kontakt til den borgerlige myndighed med henblik på at sikre en hurtig prøvelse. Præsten skal i en sådan situation også træffe de nødvendige aftaler med brudepar og personalet for at sikre, at præsten tilkaldes med henblik på egentlig nødvielse, hvis patientens tilstand forværres i en sådan grad, at prøvelsen tidsmæssigt vil kunne hindre vielsen i at finde sted, inden patienten bliver ukontaktbar, juridisk inhabil eller dør.

Vedr. vielse b:

Hvis vielse a ikke er mulig, skal vielse b gennemføres, hvis de nærmere betingelser er opfyldt.

På de næste sider er en vejledning til brug for præst (og personale) ved sygelejevielser.

Vielse på sygelejet, hvor der foreligger prøvelsesattest

Til præsten:

Sygelejevielse, hvor der foreligger prøvelsesattest, er i princippet en vielse, som enhver anden kirkelig vielse. Det særlige ved sygelejevilsen ligger i, at den ene af parterne - eller dem begge - i kraft af patientens/patienternes tilstand er forhindret i at komme til vielse i egen sognekirke.

Vurder situationen:

Tal med parret, personalet, brug dine sanser og dømmekraft.

1) *Har du vielsesmyndighed, d.v.s. er den ene part medlem af folkekirken?* Du skal sikre dig parternes mundtlige eller skriftlige erklæring herom.

(Det forudsættes, at du er præst med embede i folkekirken og har ret til at vie på embeds vegne).

2) *Er det rimeligt begrundet i patientens tilstand at foretage vielsen ved sygelejet og ikke i sognekirken?* Her skal du være opmærksom på, at de fleste patienter faktisk kan transporteres til en kirke, men at det i de fleste situationer vil være forbundet med en urimelig belastning at kræve transport til kirken. Du bør indhente de nødvendige oplysninger hos sygeplejerske eller læge på afdelingen, notere dem og evt. navn på vedkommende til brug for din indberetning til biskoppen.

3) *Er patienten ved sin fulde bevidsthed, når ønsket om vielse fremsættes og når vielsen gennemføres?*

Her skal du kontakte den ansvarlige sygeplejerske og bede om en vurdering af, om patienten er ved fuld bevidsthed i en sådan grad, at du kan tage patientens ønske om vielse for pålydende og at du kan vie parret. Noter sygeplejerskens navn og evt. navnet på lægen, hvis sygeplejersken tilkalder en læge med henblik på en vurdering heraf, til brug for din indberetning til biskoppen. Det er vigtigt ikke at sygeliggøre patienten yderligere og samtidigt at sikre, at patienten ikke er så sløvet af medicin eller anden behandling, at patienten eller dennes familie efterfølgende vil kunne rette berettiget kritik mod vielsen.

Aftal vielsen med parret og personalet

1) *Rammerne:* Skal vielsen foregå på sygestuen, i opholdsrum på afdelingen eller i sygehusets kirkerum?

Bed personalet om at hjælpe med at gøre situationen så festlig som muligt. Også ved sygelejet kan et lille bord med dug og blomster, brudebuket og f.eks. vin og kransekage til at ønske til lykke med have stor betydning.

2) *Ritualet:* Aftal med parret, hvilket ritual bruger du, herunder hvad de skal sige og evt. om den en af parterne skal tilkendegive sit ja på anden måde end ved at fremsætte det mundtligt.

Et nik eller et kraftigt klem i præstens hånd kan træde i stedet for et mundtligt ja, hvis patienten er for svag.

En kort tale til parret er ofte velkommen, men udeladelse af tale og ritualforkortelser kan være begrundet i situationen.

Skal der udveksles ringe, synges o.s.v. Der er salmebøger i kirkerummet.

3) *Vidner*. Du skal sikre dig navn og adresse på to vidner, der skal overvære vielsen.

4) *Papirer*. Du skal have prøvelsesattesten og de personlige papirer, som du skal bruge til indberetningen til kirkekontoret i Præstebro sogn, hvor sygehuset ligger.

Vie parret som sædvanligt - der er du på hjemmebane

Det er ofte en god idé - måske endda påkrævet i situationen - at bede personalet om at være til stede også selv om de ikke skal være vidner. Efter vielsen er det en god idé at blive en tid sammen med parret, hvis de ønsker det. Fortæl parret, at de nu er gift og at du straks ordner de nødvendige papirer.

Lav papirarbejdet

1) Lav en vielseskladde med parrets data, vielsessted, dato og tid for vielsen, dit navn og embede og adresse, prøvelsesoplysninger og vidner.

2) Aflever vielseskladde, prøvelsesattest og andre papirer hos kordegnen i Præstebro sogn.

Her får du en vielsesattest.

3) Indberet til biskoppen i Helsingør stift, at du har foretaget sygelejevielse på grundlag af prøvelsesattest. Du skal begrunde, hvorfor vielsen måtte finde sted på sygehuset og anføre de oplysninger om patientens tilstand, som du har indhentet under din vurdering af situationen. Evt. navne på personalet, som du har talt med under din vurdering af situationen, kan anføres her.

Biskoppen skriver til dig efterfølgende. Den skrivelse bør du for god ordens skyld give til kordegnen i Præstebro sogn i kopi. Provsten modtager en kopi af biskoppens skrivelse fra bispekontoret.

Overbring vielsesattesten

Det er en god anledning til at tale lidt om vielsen og knytte kontakt til parret - hvis det ønskes.

N Ø D V I E L S E:

Vielse på sygelejet, hvor der ikke foreligger prøvelsesattest

Til præsten:

Nødvielse er begrundet i patienten/patienternes situation, som skal være sådan, at vielsen ikke kan udsættes til prøvelse hos den borgerlige myndighed har fundet sted. Vurderingen heraf er en sag for en 1. reservelæge, afdelingslæge eller overlæge.

Vurder situationen:

Tal med parret, personalet, brug dine sanser og dømmekraft.

- 1) *Har du vielsesmyndighed, d.v.s. er den ene part medlem af folkekirken?* Fortæl parret, at det fremgår af deres tro- og- loverklæring, som de skal udfylde.
(Det forudsættes, at du er præst med embede i folkekirken og har ret til at vie på embeds vegne).
- 2) *Foreligger der en nødsituation:* Det skal du konstatere ved at bede om og få en lægeerklæring med det indhold, som fremgår af nedenstående udkast.
- 3) *Du skal her ikke vurdere, om det er rimeligt at forrette vielsen på sygehuset og ikke i egen sognekirke.* Det ligger implicit i selve det forhold, at der kan opnås en lægeerklæring til brug ved nødvielse.

Aftal vielsen med parret og personalet - tag hensyn til tidsfaktoren og situationen i det hele taget.

- 1) *Rammerne:* Skal vielsen foregå på sygestuen, i opholdsrum på afdelingen eller i sygehusets kirkerum?
Bed personalet om at hjælpe med at gøre situationen så festlig som muligt. Også ved sygelejet kan et lille bord med dug og blomster, brudebuket og f.eks. vin og kransekage til at ønske til lykke med have stor betydning.
- 2) *Ritualet:* Aftal med parret, hvilket ritual bruger du, herunder hvad de skal sige og evt. om den en af parterne skal tilkendegive sit ja på anden måde end ved at fremsætte det mundtligt. Et nik eller et kraftigt klem i præstens hånd kan træde i stedet for et mundtligt ja, hvis patienten er for svag.
En kort tale til parret er ofte velkommen, men udeladelse af tale og ritualforkortelser kan være begrundet i situationen.

Skal der udveksles ringe, synges o.s.v. Der er salmebøger i kirkerummet.

3) *Vidner*. Du skal sikre dig navn og adresse på to vidner, der skal overvære vielsen. De skal skrive under på for neden på tro- og loveerklæringen

4) *Papirer*. Parret skal udfylde tro- og loveerklæringen og - hvis der er tid til det - ægteskabserklæringen til brug ved efterfølgende prøvelse. Tro- og loveerklæringen SKAL du have, ægteskabserklæringen BØR du så vidst muligt have. Ægteskabserklæringen sikrer hurtigt efterfølgende prøvelse, når den er udfyldt af begge parter.

Vie parret som sædvanligt - der er du på hjemmebane

Det er ofte en god idé - måske endda påkrævet i situationen - at bede personalet om at være til stede også selv om de ikke skal være vidner. Efter vielsen er det en god idé at blive en tid sammen med parret, hvis de ønsker det. Fortæl parret, at de nu er gift og at du straks ordner de nødvendige papirer.

Lav papirarbejdet

1) Indberet vielsen til den borgerlige myndighed i patientens bopælskommune, bilagt originale erklæringer, d.v.s. lægeerklæring, tro- og loveerklæring, evt. ægteskabserklæring og andre papirer. Anmod udtrykkeligt den borgerlige myndighed om at få tilsendt en prøvelsesattest til brug for kirkebogen i Præstebro sogn. Når du får den, afleveres den i på kirkekontoret i Præstebro sogn.

2) Indberet vielsen til biskoppen over Helsingør stift med en kopi af din indberetning til den borgerlige myndighed, incl. kopi af erklæringer. Du skal understrege, at indberetning til den borgerlige myndighed har fundet sted. Biskoppen skriver efterfølgende til dig og du bør for god ordens skyld give kirkekontoret i Præstebro sogn en kopi af biskoppens brev. Provsten får direkte besked fra bispekontoret.

3) Lav en vielseskladde med parrets data, vielsessted, dato og tid for vielsen, dit navn og embede og adresse, en kopi af din indberetning til biskoppen, incl. kopi af erklæringer og andre papirer.

4) Aflever vielseskladde, kopier er erklæringer og andre papirer hos kordegnen i Præstebro sogn.

Her får du en vielsesattest.

.

Overbring vielsesattesten

Det er en god anledning til at tale lidt om vielsen og knytte kontakt til parret - hvis det ønskes.

AMTSSYGEHUSET I HERLEV

TRO OG LOVE-ERKLÆRING

Undertegnede

brud (navn, adresse og cpr.nr.):

og

brudgom (navn, adresse og cpr.nr.):

erklærer herved på tro og love, at der ikke er noget til hinder for, at vi indgår ægteskab i folkekirken

at vi ikke er beslægtet i ret op- og nedgående linje

at vi ikke er søskende

at vi begge enten er ugifte, eller fraskilte,
eller enke/enkemand

at mindst den ene af os er medlem af folkekirken

Herlev den / 20

BRUD

BRUDGOM

Undertegnede har været til stede på Amtssygehuset i Herlev den / 20
kl. , hvor vielsen af ovenstående brud og brudgom blev foretaget af pastor

efter folkekirkens ritual og bevidner ved min underskrift vielsen

NAVN, ADRESSE OG UNDERSKRIFT FOR VIDNE 1:

NAVN, ADRESSE OG UNDERSKRIFT FOR VIDNE 2:

AMTSSYGEHUSET I HERLEV

LÆGEERKLÆRING VEDR. NØDVIELSE

Erklæringen skal udfærdiges af en 1.reservelæge, afdelingslæge eller overlæge på den afdeling, hvor patienten er indlagt eller behandles. Den skal affattes på afdelingens brevpapir eller afgives på denne blanket påført afdelingens stempel og skal så vidt muligt foreligge skriftligt, inden vielsen. Haster det meget med vielsens gennemførelse, påhviler det lægen at afgive erklæringen mundtligt overfor præsten og derefter uden unødvendigt ophold at afgive den skriftligt.

Patientens navn, adresse og cpr. nr.:

er indlagt på afdeling:

Patienten, der ønsker at blive viet på sygelejet, er juridisk habil, klar og i besiddelse af sin fulde dømmekraft.

Vielsen kan ikke udsættes til prøvelse hos den borgerlige myndighed har fundet sted uden fare for, at den ikke kan finde sted.

Herlev den / 20

Lægens egenhændige underskrift,
Lægens navn, titel og adresse på sygehuset.